

GWARCHODFA NATUR

Coed Cilygroeslwyd

NATURE RESERVE

Hen a newydd

Dyma un o warchodfeydd natur cyntaf Ymddiriedolaeth Natur Gogledd Cymru, a chafodd ei phrynu yn 1964: yn gartref i rai rhywogaethau gwirioneddol brin ac yn gyforio o fywyd gwylt.

Mae'r coetir llydanddail cymysg yma'n iau nag y mae'n ymddangos, gyda'i flodau gwylt (blodau'r gwynt, mandon pêr, clychau'r gog) yn gysylltiedig â choetiroedd hynafol. Mae hyn oherwydd bod y coetir yn tyfu ar ehangder o balmant calchfaen, gyda'r craciau'n creu'r microhinsawdd perffaith i alluogi'r planhigion hyn i oroesi pan ddiflannodd y coetir gwreiddiol a'r tir yn cael ei bor. Er mai dervw ac ynn yw'r rhan fwyaf o'r canopi, mae'r ardaloedd o goed yw yn brinnach, gyda'u hadau'n hoff fwyd y gylfinbraff dros y gaeaf. (Yr unig goetir ywen o'r fath yn Nyffryn Clwyd.) Yma mae briwlys y calch, blodyn sirol Sir Ddinbych, i'w ganfod mewn un o ddu safle yn unig yng Nghymru.

Old and new

One of North Wales Wildlife Trust's first nature reserves, purchased in 1964: home to some genuine rarities and brimming with wildlife.

This mixed broadleaved woodland is younger than it appears, with its wildflowers (wood anemone, sweet woodruff, bluebell) associated with ancient woodlands. This is because the woodland grows on an expanse of limestone pavement, the cracks creating the perfect microclimate to allow these plants to survive when the original woodland disappeared and the land was grazed. Whilst oak and ash form most of the canopy, rarer are the yew areas, whose seeds are a favourite winter food of hawfinches. (The only such yew woodland in the Vale of Clwyd.) Limestone woundwort, the county flower of Denbighshire, is found here, one of only two sites in Wales.

Mae'r warchodfa'n wych ar gyfer crwydro yn y gwanwyn, gyda llawer o flodau'r gwanwyn gan gynnwys cennin Pedr gwylt, clychau'r gog, briallu, foledau, **mandon** a chlust yr arth.

The reserve is great for a wander in spring, with lots of spring flowers including wild daffodils, bluebells, primroses, violets, **woodruff** and sancile.

Mae gwarchodfa Coed Cilygroeslwyd wedi'i lleoli o fewn Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SoDdGA), sy'n golygu ei bod mewn ardal lle mae posib dod o hyd i'r cynefinoedd, y rhywogaethau a'r nodweddion daearegol pwysicaf.

Coed Cilygroeslwyd is located within a Site of Special Scientific Interest (SSSI), meaning it is in an area where the most important habitats, species and geological features can be found.

The reserve is great for a wander in spring, with lots of spring flowers including wild daffodils, bluebells, primroses, violets, **woodruff** and sancile.

Mae'r warchodfa'n llecyn delfrydol ar gyfer heidiau crwydro o ditwod yn y gaeaf, gan gynnwys titw' Gors, y titw mawr, y titw penddu, y titw tomos las a'r **titw cynffon hir**.

The reserve is a prime spot for wandering flocks of tits in the winter, including marsh tits, great tits, coal tits, blue tits and **long-tailed tits**.

Oeddech chi'n gwybod?

Prynwyd Coed Cilygroeslwyd gan YNGC gan y cyngor yn 1964 am £1 yn unig! Perswadiodd un o'n sylfaenwyr ni y cyngor i'w gwerthu am bris bach fel hyn.

Did you know? Coed Cilygroeslwyd was bought by NWWT from the council in 1964 for just £1! One of our founders persuaded the council to part with it for a nominal fee.

Canllaw / Key

E	Mynedfa / Entrance	P	Parcio / Parking	Coed colldail / Deciduous trees
Ffin y warchodfa / Reserve boundary	Llwybr troed cyhoeddus / Public footpath	Llwybr caniatol / Permissive path		
Ffordd fawr / Major road	Ffordd fechan / Minor road	Afon / River		
Terfyn cae / Filed boundary	Trac / Track	Clogwyn / Crag		
Glasweltir / Grassland	Adeiledig / Built			
Coetir colldail / Deciduous woodland				

Mynediad a diogelwch

Y lle hawsaf i barcio ydi yn y maes parcio ger Siop Pwllglas, lle mae map yn dangos y llwybr i chi ei ddilyn i gael mynediad i'r warchodfa. Mae gan y safle nifer o lwybrau coetir, sy'n serth mewn mannau. Er ei fod yn weddol hawdd ei gerdded, nid oes mynediad gyda chadaid olwyn oherwydd rhwystrau a llwybrau anwastad a llithrig i'r fynedfa.

Access and safety

The easiest place to park is in the car park by Siop Pwllglas, where there is a map showing you the route to take to access the reserve. The site has a number of woodland paths, steep in places. Although it is fairly easy walking, there is no wheelchair access due to obstructions and uneven, slippery paths to the entrance.

